

ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ПОГОДЖУЮ

Гарант освітньої програми

Скрипник Світлана СКРИПНИК

"24" серпня 2021 року

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

Кириченко Наталя КИРИЧЕНКО

Протокол засідання кафедри менеджменту та

інформаційних технологій ХДАЕУ

від "24" серпня 2021 року № 11

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПРОБЛЕМИ ЕКОНОМІКИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ»

Назва навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти – третій (освітньо-науковий) рівень

Освітня програма – «Економіка»

Спеціальність – 051 Економіка

Галузь знань – 05 «Соціальні та поведінкові науки»

Херсон – 2021

<p>дисципліни</p>	<p>сталого розвитку економіки; набуття навичок та умінь самостійно вирішувати певні практичні питання з урахуванням впливу наслідків діяльності для сталого розвитку економіки; вміти визначати основні аспекти у діяльності, що мають вплив на сталий розвиток ; вміти визначати проблеми, які стоять перед суспільством і які можуть бути вирішені шляхом використання та додержання принципів сталого розвитку економіки; оцінювати фактори, що впливають на сталий розвиток економіки; мати загальне уявлення про методи, засоби розв'язання виникаючих проблем, що перешкоджають сталому економічному розвитку; набути знання та вміння використовувати принципи сталого розвитку для вирішення конфліктів між різними економічними інтересами груп у суспільстві та окремої людини у конкретних практичних ситуаціях.</p> <p>У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю 051 «Економіка» повинен</p> <p>знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - основні положення концепції сталого розвитку економіки; - основні принципи побудови безпечного існування людства з урахуванням економічних, соціальних та екологічних аспектів; - основні відомості про світові сучасні тенденції в напрямку сталого розвитку людства. <p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - оцінювати фактори, що впливають на сталий розвиток економіки; - визначати основні аспекти у діяльності, що мають вплив на сталий розвиток; - визначати проблеми, які стоять перед суспільством і які можуть бути вирішені шляхом використання та додержання принципів сталого розвитку; - мати загальне уявлення про методи, засоби розв'язання виникаючих проблем, що перешкоджають сталому розвитку економіки; - проводити розрахунки індексних показників сталого розвитку; - користуватися основним набором індикаторів сталого розвитку; - орієнтуватись в сучасних методиках визначення техногенної, екологічної, економічної, та соціальної безпеки людини; - використовувати принципи сталого розвитку для вирішення конфліктів між різними інтересами суспільства та окремої людини чи групи у конкретних практичних ситуаціях.
--------------------------	--

4. Програмні компетентності та результати навчання

Компетентності здобувача вищої освіти, сформовані в результаті вивчення курсу	
<p>Інтегральна</p>	<p>Здатність розв'язувати комплексні проблеми економіки у професійній та дослідницько-інноваційній діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань з сучасних економічних процесів та їх застосування у професійній практиці.</p>

Загальні	<ul style="list-style-type: none"> - ЗК 5. Здатність до аргументованого обґрунтування власних поглядів та гіпотез, генерувати нові ідеї (креативність) на межі предметних галузей і здійснювати власні дослідження, демонструвати творчий та інноваційний потенціал в дизайні й синтезі рішень та в розробці проєктів; - ЗК 8. Здатність застосовувати отримані філософсько-світоглядні знання при вирішенні професійних проблем та осмислення їх впливу на розвиток сучасного світу, розуміння сучасних тенденцій і закономірностей розвитку науки.
Спеціальні (фахові)	<ul style="list-style-type: none"> - ФК 7. Здатність створювати нові цілісні знання щодо шляхів та засобів вирішення комплексних соціально-економічних проблем, проведення дослідницько-інноваційної діяльності у сфері економіки.- ФК 8. Вміння аналізувати зв'язки та взаємний вплив соціальних та економічних факторів розвитку держави і суспільства, розвитку та управління економікою; - ФК 8. Вміння аналізувати зв'язки та взаємний вплив соціальних та економічних факторів розвитку держави і суспільства, розвитку та управління економікою.
Програмні результати навчання (ПРН)	
ПРН	<ul style="list-style-type: none"> - ПРН 3. Розробляти та досліджувати фундаментальні та прикладні моделі соціально-економічних процесів і систем, ефективно використовувати їх для отримання нових знань та/або створення інноваційних продуктів у економіці та дотичних міждисциплінарних напрямках. - ПРН 11. Розуміти суть економічних та соціальних відносин, процесів та закономірності їх розвитку; сутність економічної політики, економіки, аграрної економіки. - ПРН 12. Створювати та інтерпретувати нові знання з економіки та управління національним господарством, за галузями, підприємствами, за видами економічної діяльності.

5. Місце навчальної дисципліни у структурі освітньої програми

Рік викладання	3
Семестр	5
Курс	3 курс
Обов'язкова компонента / Вибіркова компонента	Вибіркова компонента
Пререквізити	Навчальна дисципліна базується на знаннях таких дисциплін: «Міжнародна економіка», «Міжнародне право», «Економіка підприємства», «Маркетинг», «Маркетингові комунікації», «Маркетингові дослідження».
Постреквізити	Знання можуть бути використані при написанні дисертаційної роботи, проведення іншого виду наукової діяльності.

6. Обсяг курсу на поточний навчальний рік

Кількість кредитів / годин	5.0
Лекції	18 год.

Практичні / Семінарські	12 год.
Лабораторні	-
Самостійна робота	120 год.
Форма підсумкового контролю	залік

7. Технічне та програмне забезпечення / обладнання

Технічне та програмне забезпечення	Кабінет № 102 (70,0 м ²)
Обладнання	Настінна дошка, багатофункціональний телевізор рідкокристалічний S65UYD20D Smart, інструктивно-методичні матеріали

8. Політика курсу

Загальні вимоги	Здобувачі вищої освіти повинні планомірно та систематично засвоювати навчальний матеріал. Активно працювати під час практичних занять, брати участь в обговорення дискусійних питань та кейсів, повною мірою долучатись до активних форм навчання. Заохочується робота у наукових гуртках, підготовка тез доповідей та участь у конференціях, підготовка та публікація наукових статей, участь у конкурсах наукових робіт та інше.
Політика щодо дедлайнів і перескладання	Письмові роботи, надані з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання пропусків відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим. Процедура відпрацювання попущених занять з об'єктивних причин (хвороба, міжнародне стажування). Не запізнюватись на заняття. Дотримуватись техніки безпеки. Завчасно ознайомлюватись з темою практичної роботи. Пропущенні заняття відпрацьовувати у встановлений викладачем час.
Політика щодо виконання завдань	Позитивно оцінюються відповідальність, старанність, креативність, фундаментальність. Під час підготовки до практичних занять та виконання самостійної роботи необхідно спиратись на конспект лекцій та рекомендовану літературу. Водночас вітається використання інших джерел з альтернативними поглядами на ті чи інші питання задля формування продуктивної дискусії та різнобічного вивчення тем дисципліни.
Академічна доброчесність	Роботи здобувачів є виключно оригінальним дослідженням чи міркуванням. Будь-яке списування або плагіат (використання, копіювання підготовлених завдань та/або розв'язання задач іншими здобувачами) тягне за собою анулювання зароблених балів. Використання друкованих і електронних джерел інформації під час підсумкового контролю, виконання контрольних робіт заборонено. Списування під час контрольних, тестових робіт та протягом іспиту заборонено.

9. Структура курсу

Номер тижня	Вид занять	Тема заняття або завдання на самостійну роботу	Кількість				балів
			годин				
			лк	лаб.	сем. / пр.	СР	
Змістова частина 1. Теоретичні засади стратегії сталого розвитку економіки							
1	Лекція 1	Теоретичні основи стратегії сталого розвитку економіки	2				
	П.Р.1	Дослідити та обґрунтувати основні поняття і визначення сталого розвитку. Концепція сталого розвитку. Історія формування концепції сталого розвитку суспільства. Система та її зміни. Стани та характеристика систем. Формування закономірностей взаємодії людини і природи. Механізми стійкості систем. Механізми зворотного зв'язку: негативний зворотній, позитивний зворотній. Основні характеристики стійкості системи.			1		5
	С.Р.1	Самостійне опрацювання теоретичних питань та виконання завдань				14	2
2	Лекція 2	Глобальні проблеми людства	2				
	П.Р.2	Розглянути сутність глобалізації, її ефекти, етапи, її позитивні та негативні наслідки, економічна та культурна глобалізація. Глобальні проблеми: сутність, причини виникнення, класифікація, економічні аспекти, можливості та способи розв'язання. Науково-технічні причини глобальної екологічної кризи. Глобалізаційні процеси та їх вплив на соціально-економічний розвиток України.			1		5
	С.Р.2	Самостійне опрацювання теоретичних питань та виконання завдань				14	2
3	Лекція 3	Принципи забезпечення стійкого розвитку соціально-економічних систем	2				
	П.Р.3	Дослідження умов прогресивного розвитку соціально-економічних систем. Принципи суспільної організації в просторі або принципи «екологічної республіки». Принципи екологічних цілей, або від задоволення потреб - до формування життєблагодатних комплексів. Індикатори сталого розвитку. Розрахунок індексу людського розвитку.			2		5
	С.Р.3	Самостійне опрацювання теоретичних питань та виконання завдань				14	2
4	Лекція 4	Основні поняття економічного механізму і еколога-економічних інструментів.	2				

	П.Р.4	Розглянути форми еколого-економічних інструментів. Податкові інструменти та пільги. Митні платежі. Ринкові механізми регулювання природокористування.			1		5
	С.Р.4	Самостійне опрацювання теоретичних питань та виконання завдань				8	2
5	Лекція 5	Економічний розвиток та економічне зростання	2				
	П.Р.5	Вивчити фактори економічного зростання і сталий розвиток. Теорії сталого розвитку. Слабка та сильна стійкість.			1		5
	С.Р.5	Самостійне опрацювання теоретичних питань та виконання завдань				14	4
Всього за змістовою частиною 1			10		6	64	37
Змістова частина 2. Проблеми економіки сталого розвитку: міжнародний досвід, еколого-економічні проблеми, економічні методи управління раціональним природокористуванням							
6	Лекція 6	Міжнародний досвід і міжнародне співробітництво	2				
	П.Р.6	Дослідити міжнародне співробітництво, парадигма розвитку, стратегічні імперативи, зміна якості зростання, задоволення основних потреб людей, збереження і збільшення ресурсної бази, переорієнтація технологій та управління ризиками, процеси прийняття рішень, збалансоване використання природно-ресурсного потенціалу, глобальні зміни, складові сталого розвитку, соціальна сфера, забруднення, забруднюючі речовини, загроза екологічної безпеки. Міжнародний досвід подолання сучасних екологічних проблем. Міжнародне співробітництво в умовах глобальних змін навколишнього середовища: історичний аспект.			2		5
	С.Р.6	Самостійне опрацювання теоретичних питань та виконання завдань				14	2
7	Лекція 7	Економіко-правовий механізм природокористування і охорони навколишнього природного середовища	2				
	П.Р.7	Вивчити поняття екологічного права: поняття, предмет, система та джерела. Конституційні положення екологічного права. Права та обов'язки суб'єктів екологічних правовідносин.			1		5
	С.Р.7	Самостійне опрацювання теоретичних питань та виконання завдань				14	4
8	Лекція 8	Еколого-економічні проблеми природокористування у міському господарстві	2				
	П.Р.8	Дослідити формування найважливіших еколого-економічних проблем природокористування. Практичні напрями щодо природокористування у міському господарстві. Природокористування, довкілля, ресурси,			1		21

		ресурсозбереження, забруднення, продуктивні сили, природні послуги, екологічні квоти.						
	С.Р.8	Самостійне опрацювання теоретичних питань та виконання завдань					14	2
9	Лекція 9	Економічні методи управління, регулювання раціонального використання природних ресурсів	2					
	П.Р.9	Вивчити економічні методи управління раціональним природокористуванням та їхні види щодо природокористування у міському господарстві. Економічне стимулювання раціонального використання природних ресурсів. Економічний механізм охорони і раціонального використання природних ресурсів				2		20
	С.Р.9	Самостійне опрацювання теоретичних питань та виконання завдань					14	4
Всього за змістовою частиною 2			8			6	56	63
Всього			18			12	120	100
Додаткові бали								10
Залік								100

10. Форми і методи навчання

Лекція	Методи навчання, які використовуються: словесні, наглядні, пояснювально-ілюстративні, аналітичні, дослідницькі. Активізація навчально-пізнавальної діяльності здобувачів здійснюється через застосування таких форм навчання, як: проблемні лекції, лекції теоретичного моделювання; презентації навчальних матеріалів, виконаних творчих завдань, рефератів, есе; застосування наочних матеріалів; моделюючі вправи, розв'язування творчих задач та завдань; консультації (настановні, контрольні, проблемні); написання наукових завдань.
Практичні /Семінарські	Презентації, демонстрація, обговорення, аналіз конкретних ситуацій, дискусія, бесіди, дебати, кейс-методи, метод «мозкового штурму» тощо.
Лабораторні	-
Самостійна робота	Самостійна робота полягає в опрацюванні матеріалу лекцій, а також в підготовці до практичних (семінарських) занять, виконанні тренувальних тестів, написання рефератів, есе, пошуку інформації з літературних джерел і мережі Internet та проведенні елементів наукової роботи, виконанні індивідуального завдання. Наукова робота здобувачів здійснюється у роботі гуртків, підготовці та виступах на наукових студентських конференціях, написанні статей.

11. Система контролю та оцінювання

Поточний контроль	
Використовують наступні методи контролю: усний, письмовий, комбінований, дискусійний. Тестовий контроль, перевірка творчих завдань, оцінка за активність здобувачів на заняттях, тези виступів на конференціях, участь у конференціях, публікація статті та тез, створення презентацій.	
Підсумковий контроль за змістовою частиною	
Опитування	
Підсумковий контроль	
<p>Основні методи контролю знань здобувачів: за окремою змістовою частиною:</p> <ul style="list-style-type: none"> - усна перевірка (опитування, розв'язання проблемних ситуацій тощо) на практичних заняттях, враховуючи, що рівень підготовки здобувача науково-освітнього рівня доктор філософії відображає систематичність його самостійної роботи над курсом (9 тем × 2 бали = 18 балів); - тестова перевірка за темами дисципліни (9 тем × 1 бали = 9 балів); - практична перевірка - розв'язання задач, вправ (9 тем × 2 бали = 18 балів); - захист рефератів, доповідей (6 тем × 4 бали = 24 балів); - виконання і захист ІНДЗ (16 балів). - виконання підсумкової залікової роботи (15 балів). - до 10 додаткових балів за участь у неформальній освіті, участь у конференціях, проходження стажування тощо. <p>Поточний (підсумковий) контроль: залік, загальна (максимальна) сума балів за змістові частини – 100. Максимальна кількість – 100 балів. Основні вимоги до контролю знань наведені у Положенні про оцінювання знань здобувачів ВО ХДАЕУ.</p>	

Розподіл балів з дисципліни «Проблеми економіки сталого розвитку»

Поточне оцінювання і контроль змістових частин (бали)									Додаткові бали	Залік	Сума
Змістова частина 1					Змістова частина 2						
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9			
7	7	7	7	9	7	9	23	24	10	100	100

12. Шкала оцінювання

Шкала рейтингу ХДАЕУ	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
90-100	A	Відмінно	зараховано
82-89	B	Добре	
74-81	C		
64-73	D	Задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	Незадовільно	не зараховано
1-34	F	Незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням курсу)	

13. Рекомендована література та інформаційні ресурси

Основна література	<ol style="list-style-type: none"> 1. Кононенко О.Ю. (2016) Актуальні проблеми сталого розвитку: навчально- методичний посібник. К.: ДП «Прінт сервіс», 109 с. 2. Загорський В. С. (2018) Концептуальні основи формування системи управління сталим розвитком еколого-економічних систем [Текст] : монографія. Львів : ЛРІДУ НАДУ, 336 с. ISBN 978- 617-644-042-0. 3. Боголюбов В.М., Клименко М.О., Л.Г. Мельник, Ракоїд О.О. (2018) Стратегія сталого розвитку: Підручник. К.: ВЦ НУБІПУ, 446 с.
Додаткова	<ol style="list-style-type: none"> 1. Коваленко А. О. (2018) Стратегічне планування сталого розвитку України. Київ : профкнига, 424 с. 2. Кравців В. С. (2007) Регіональна екологічна політика в Україні (теорія формування, методи реалізації) : Монографія. Львів, 336 с. 3. Лелеченко А. П., Васильєва О. І., Куїбіда В. С., Ткачук А. Ф. (2017) Місцеве самоврядування в умовах децентралізації повноважень : навч. посіб. Київ : Рада Європи, 110 с. 4. Мельник Л. Г. (2006) Основи стійкого розвитку : навч. посіб. для післядипломної освіти. Суми : Університет. кн., 2006. 383 с. 5. Методичні рекомендації для врахування цілей сталого розвитку в стратегіях розвитку територіальних громад. URL: https://www.undp.org/content/dam/.../UnDP_MetRe commendation_v03.pdf 6. Петровська А. С. (2019) Екологізація економіки України в контексті моделі сталого розвитку. Проблеми і перспективи еконо- міки та управління. № 4 (20). С. 95–104. 7. Танклевська Н.С. (2010) Фінансова політика сталого розвитку аграрних підприємств України: теорія, методологія, практика: Монографія. Херсон. Айлант. 2010. 376 с.

	<p>8. Kyrylov Y., Hranovska V., Zhosan H. Formation of the national competitive model of agricultural enterprises development under the conditions of globalization. Bulletin of the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan. Volume 2, Number 390 (2021), pp. 81-89. https://doi.org/10.32014/2021.2518-1467.54</p> <p>9. Averchev O., Trukhachova K., Zhosan H. (2021) Development of a System of Effective Use of Enterprise Resources by Balancing the Effectiveness of Economic Activity in Terms of Resource Features. 11th International Conference on Advanced Computer Information Technologies, ACIT 2021 – Proceedings, P. 372 – 375 15 September, 2021. https://ieeexplore.ieee.org/abstract/document/9548339</p> <p>10. Shawn Cole and Nilesh Fernando, “‘Mobile’izing agricultural advice: technology adoption, diffusion and sustainability”, Harvard Business School Working Paper, No. 13-047 (Cambridge, Massachusetts, April 2016).</p>
Інформаційні ресурси	<p>1.Офіційний веб-портал Верховної ради України. URL: http://rada.gov.ua/</p> <p>2.Сайт Державної служби статистики України. URL: http://ukrstat.gov.ua/.</p> <p>3.Сайт Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України. URL: http://www.me.gov.ua.</p> <p>4.Сайт Міністерства фінансів України. URL: http://www.minfin.gov.ua.</p> <p>5.Сайт Міністерства аграрної політики та продовольства. URL: https://minagro.gov.ua/ua</p> <p>6.ЗАКОН УКРАЇНИ «Про Стратегію сталого розвитку України до 2030 року» URL: https://ips.ligazakon.net/document/JH6YF00A?an=341</p>